

अद् इतरादिभ्यः पञ्चभ्यः ।

रभ्यः क्लीबेभ्यः स्वमोरद् आदेशः स्यात् ।

उत्तरप्रत्ययान्त, उत्तमप्रत्ययान्त, अन्य, अन्यतर और - इन पाँच नपुंसकलिङ्गी शब्दों से परे होने पर 'सु' और 'अम्' के स्वान पर अद् आदेश है। अनेकाल होने से 'अनेकाल शित्सर्वस्य' परिभाषा द्वारा 'अद्' आदेश सम्पूर्ण स्वानी के स्वान पर होगा। 'कतर' में 'कतर' शब्द उत्तरप्रत्ययान्त है, अतः इससे पर 'सु' को अद् आदेश हो गया। उकार की इत्यंशा होने के कारण केवल 'अद्' ही शेष रह जाता है। अतः रूप बनेगा - 'कतर अद्' ।

रुः ।

इति ग्रन्थ रिलोपः । कतरत्, कतरद् । कतराणि । रु कतरत् । शेषं पूर्वत् । एवं कतमत्, इतरत्, अन्यत्, अन्यतरत् । अन्यतमस्य तु अन्यतममित्येव ।

वा० - एकतरात् प्रातिषेधो वक्तव्यः । एकतरम् ।

इति परे होने पर भ्रंशक अद् की 'रि' का लोप होता है। अचो में जो अन्य अच् है, वह जिसके आदि में हो, उस शब्द समुदाय को 'रि' भ्रंश होती है - अचोऽन्त्यादि 'रि' उदाहरण के लिये 'कतर अद्' में भ्रंशक अद् 'कतर' की 'रि' - इफौतरवती अकार - का इति (अद्) परे होने पर लोप होकर कतर अद् रूप बनेगा। इस अवस्था में 'वाचस्पति' के अवधान में इचितरकार को विकल्प से चर - तकार होकर 'कतरत्' रूप खिद् होगा। अभावपक्ष में 'कतरद्' रूप ही रहेगा।

इद्वौ नपुंसकै प्रातिपदिकस्य । अजन्तरभ्येव । श्रीपम् शानवत् । ३ २ । त्रीणि २ ।

स्वामीनृत्यसंकात ।

लुक् स्यात् । वारि ।

। अत्रापि । अत्रापि । अत्रापि ।

। अत्रापि । अत्रापि । अत्रापि ।

प्रति प्रकृतम् । अत्र । अत्रापि । अत्रापि ।  
एष निरुद्ध इति । अत्रापि । अत्रापि ।  
। अत्रापि । अत्रापि । अत्रापि ।

। अत्रापि ।

। अत्रापि । अत्रापि । अत्रापि ।  
। अत्रापि । अत्रापि । अत्रापि ।  
। अत्रापि । अत्रापि । अत्रापि ।

। अत्रापि । अत्रापि । अत्रापि ।

'डी' इति । अत्रापि । अत्रापि ।  
। अत्रापि । अत्रापि । अत्रापि ।